

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Windvanen : Napoleontische bestuurders in de Nederlandse en Franse restauratie (1813-1820)

Lok, M.M.

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Lok, M. M. (2009). Windvanen : Napoleontische bestuurders in de Nederlandse en Franse restauratie (1813-1820) Amsterdam: Bert Bakker

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <http://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

WINDVANEN

Matthijs Lok

Windvanen

NAPOLEONTISCHE BESTUURDERS IN DE
NEDERLANDSE EN FRANSE RESTAURATIE
(1813-1820)

2009 Uitgeverij Bert Bakker Amsterdam

Dit boek is mede tot stand gekomen met financiële steun van het Daendelsfonds

© 2009 Matthijs Lok

Omslagontwerp Jochem Ruijgrok

Illustratie omslag *Dictionnaire des Girouettes, ou nos contemporains peints d'après eux-mêmes* (Parijs 1815) © Koninklijke Bibliotheek Den Haag

Foto auteur Martine Drijfholt

Vormgeving binnenwerk Perfect Service

www.uitgeverijbertbakker.nl

ISBN 978 90 351 3405 8

Uitgeverij Bert Bakker is onderdeel van Uitgeverij Prometheus

Inhoud

I	Het oude bestuur en het nieuwe regime	
	Une situation difficile	7
	Regimeverandering en bestuur	9
	De napoleontische erfenis	11
	Perspectief	20
	II De omwenteling	
	Twee geschiedbeelden	25
	Ancien Régime, Revolutie en Keizerrijk	28
	De vestiging van de monarchie	43
	Na de Honderd Dagen	62
	Conclusie: een noyau van zuiveren	71
	III Het bed van Napoleon	
	Een creatie ab ovo?	75
	Bestuur op militaire leest	76
	Institutionele transformatie	85
	Het politieke verleden van de Restauratie-elite	103
	Conclusie: republiek van windvanen	114
	IV De politiek van het vergeten	
	Vergeven en vergeten	117
	De zwarte napoleontische legende	127
	De strijd om het oubli	134
	Zonder eenig onderscheid	154
	Conclusie: variaties in het vergeten	165
	V De uitvinding van de windvaan	
	Een einde aan de lange stilte	169
	Het woordenboek der windvanen	170
	Een dissidente onderstroom	182
	Apologieën	200
	Conclusie: de ontwikkeling van een politiek discours	203

vi Een rite de passage	
Van keizerlijk bestuurder naar koninklijk ambtsdrager	207
Adhesiebetuigingen	208
Een nieuw verbond	229
De consolidatie van de trouw	237
Conclusie: bestuurlijke ritén	244

vii Dienaren van het recht	
De anatomie van twee windvaneén	247
Overlevingsstrategieén	251
De taal van de windvaan	266
De onvermijdelijke minister en de grote justicier	280
Conclusie: de principes van de Restauratiebestuurder	290

viii Het ontbrekende beeld	
Een napoleontische constructie	293
Parallellen	296
Het ware gelaat van de windvaan	301
Epiloog: 1815 en 1945	305

Noten	309
Bronnen	375
Literatuur	381
Résumé	397
Summary	402
Woord van dank	407
Register	409